

SI 99 Sigtuna, Kv. Professorn 1

Litteratur: H. Gustavson, Verksamheten vid Runverket i Stockholm, i: Nytt om runer 16 (2001, publ. 2003), s. 21 f.

Äldre avbildning: H. Gustavson, teckning a.a. 2001, s. 21.

Signum i Samnordisk runtextdatabas: U NOR2001;21

Ett träföremål, »trästicka», med runor påträffades den 12 maj 2000 vid en arkeologisk undersökning i kv. Professorn 1 (Ruta B 12. Kontextnummer 3203. Fyndnummer saknas). Datering till perioden 980–1000 enligt den preliminära fasindelning som Mats Pettersson har upprättat för kv. professorn 1 och 2.

Längd 13, 5 cm, bredd 2,2 cm, tjocklek 8 mm. Runhöjd 15 mm (11 a).

Trästickan är sekundärt tillskuren så att den har fått den form avbildningen nedan visar. Framsidan och baksidan är plant tillskurna. Till följd av tillskärningen av pinnens långsidor kan teckenkaraktären hos vissa runor inte bestämmas med säkerhet. Dessutom har bortflisningar i nedre kanten i pinnens mitt och i nedre kanten vid dess högra ända skadat en del runor.

Fig. 1. Den tillskurna trästickan SI 99 från Professorn 1. Foto Bengt A. Lundberg 2000 (RAÄ/KMB f0011423)

Inskrift:

...-um | m---pan | a-...

5 10

Till läsningen: 6 mm till höger om pinnens vänstra avbrutna spets är mitten av en huvudstav bevarad och nedre delen av en bistav, som svänger snett uppåt höger från den nedre delen av huvudstaven. Av placeringen i skriffältet att döma bör runan läsas som **þ**, inte som **k** eller **f**. Av runa 2 återstår större delen av huvudstaven och av bistaven. Basen och toppen av huvudstaven samt övre spetsen av bistaven är borttäljda. Bistavens form visar att runan skall läsas som en **u**-runa. I 3 **m** och 4 **m** har små flisor lossnat vid bistavarnas ansättning till huvudstaven. Efter 3 **m** ett skiljetecken i form av ett kort lodrätt streck. I runa 5

Runristade lös föremål från Sigtuna

Sl 99 Sigtuna, Kv. Professorn 1

saknas nedre delen av huvudstaven och av bistaven, likaså deras toppar. Bistavens form visar att runan med största sannolikhet skall läsas som **u**. Av runa 6 återstår mitten, 6 mm, av runan. Övre delen av runan är bortskuren, nedre delen bortflisad. Den bevarade delen av bistaven visar att runan snarast varit **u**. Därefter följer ett 17 mm långt, stark flisat parti utan spår av runor eller skiljetecken. Av runa 7 återstår 4 mm av mitten av en huvudstav, resten av runan bortflisad. I runa 8 har bistaven en sådan form, att runan inte kan läsas annat än som **p**. Basen av 9 **a** och 10 **n** bortflisad, runorna har dubbelsidiga bistavar snett uppåt höger respektive snett nedåt höger. Skiljetecken i form av två korta lodräta streck finns mellan 10 **n** och 11 **a**, som har dubbelsidig bistav. Runa 12 ger intryck av att vara en **p**-runa, där toppen och basen av huvudstaven saknas. Ett studium i mikroskop visar dock att det streck som man uppfattar som övre delen av en **p**-bistav har en rundare och diffusare karaktär än resten av runan. Nederdelen av strecket ansluter inte heller det streck som går snett nedåt vänster genom och förbi huvudstaven något under dess förmodade mitt. Det kan inte avgöras med säkerhet om runan skall läsas som en **p**-runa eller, vilket är mindre troligt, en **a**-runa. Det finns inga spår av inskurna tecken i det 10 mm breda partiet mellan 11 **a** och runa 12. En punktformad skada finns i partiets mitt. Av runa 13 återstår 6 mm av mitten av en huvudstav. Omkring 4 mm till höger om denna finns en 6 mm lång svängd stav och som kan vara en rest av en **u**-bistav. Därefter inga spår av något inskuret tecken.

Inskriften har säkert varit meningsgivande, men något rekonstruktionsförslag har ännu inte kunnat framläggas.

Fig. 2. Runorna 1–9 på Sl 99 från kv. Professorn 1. Foto Bengt A. Lundberg 2000 (RAÄ/KMB f0011416).

Fig. 3. Runorna 7–13 på SI 99 från kv. Professorn 1. Foto Bengt A. Lundberg 2000 (RAÄ/KMB f0011417).

Detta dokument ingår i en digital utgåva av runristade lösföremål från Sigtuna. Dessa publiceras fritt tillgängliga på Internet.

Texten är ännu preliminär och kan komma att revideras. Hittar du felaktigheter eller känner till källor som inte har utnyttjats är du välkommen att meddela författaren dessa på nedanstående e-postadress.

Författare: Helmer Gustavson
Kontakt: magnus.kallstrom@raa.se

Riksantikvarieämbetet
Box 1114, 621 22 Visby
Tel. 08-5191 8000, Fax 08-660 7284
www.raa.se